

14583

Реісна

МИКОЛА
ХВИЛЬОВИЙ

ЕЛЕКТРИЧНИЙ
ВІК
ПОЕМА

ВСЕУКРАЇНКОМ
ХАРКІВ 1921

МИКОЛА ХВИЛЬОВИЙ.

В електричний вік.

ПОЕМА

4-й рік.

ВСЕУКРЛІТКОМ.

Центральна
бібліотека історії
України
АРХІВ
№ 13 94-7

ВНСС
Звірено 20 08 р.

Р. В. Ц.

Друкарня ХВО.

В ЕЛЕКТРИЧНИЙ ВІК.

Красномовного мудреця Бояна
в хуртовину
промайнула
тінь.
І обіжно на подій екрані
фаркнув люкс.
І читали:
Степи Залізняка і Гонти,
а на зорі—
гайдамацький рев.
То ведмідь блакитноокий
біля твоїх дверей.
Гляди ж, щоб думок анемона
на релях не закурявила лист,
бо тендітне досягнення гроно
упаде на траурні ризи.
І молився я:
Отче наш—електричної системи
віку!
На твоїх крицевих віях
запеклася майбуття сльоза.
Твоя напруженність воліє
на патлах буйних днів
провести лабіринти смаку.
Да святиться—
твоє імя.

Да буде твоя непохитна воля
там—
на землі,
як тут—
в заводі.
І глузували над святим святих,
і в сміх
підмішували кал.
Вони не знали тих доріжок
і шлях той бурьовий,
що нас виховував
тримати руху стяг.
Іх розуміння, що порожній
у діжці згук.
Іх приборкала тирса, поле
і шелести журби,
а клуні рип колись повісив
життя їх на снопи.
І казав я:
Покиньте мріяти мертвим!
Давайте посолодимо сучасний мент.
Ви хочете, мабуть, жертви?
Так і я ж хочу!
Чуєте?
Ах, не варт!
Вас розбуркає лишень Марат.
А я (я не покину ранок!)
і ваших і своїх дітей
уберу у віяло фазана
і поведу в майбутнє.

1.

А вчора степ шумів...
Ох, як метушився степ!
Чекали у місто гостей
троглодітного віку.

Тулились до будинків
примари переляку,
десь скаучав собака,
а потім вив
на хмари.
Було небо повне, як вагітна сіро-
ока дівчинка.

Але була виснажена душа—
кинено її знову в лабети...
Ша!..
Серце моє, де ти?
Привязане на нитку
і мусиш під'агатити кров?
Невже воли і корови
Кізяками нагодують їх?
Невже мукання золотої телиці
вартує ударів по ковадлові?
Ні! „Сила соломі ломить“, -
а їхня воля
за ґратами біляозерного вихо-
вання.

Ах, я знаю цю в'язницю.
У ній і мені—атому мільоноголо-
вого тіла
було гарно гріться
на коміні з жеврівшими колоссями.
Я згадую: волошкова тиша,
дзвіночки в вербах шарудять по-
хило,
а легіт припоясав межі,
розпустивши бузкові крила.
Іржали десь на луках коні,
і так боязко було кинути голосівку...
Хотілось забрести до самих фара-
онів

і дмухати на нетутешню музику.
Все це я знаю... Має насолоду і
пелюшковий сморід.
І от на годину
у ланцюжку чоловічого життя
ви маєте ще раз посьорбати
отрути.
А я, як лаврик,
покину сад у літку під морозом
своім зраненим оком.
Хай! Я почекаю!
І брук мій—у глушінь, майдани
притаяться..
Я ж біля машини стану.
І ремінь заспіває про іншу пере-
могу,
про авіо-часи...

2.

І буде так
Я вмиць скричу:
Гей, просторніш мені дорогу!
Це буде перший сказ.
За ним заспівають і перетворяться
в блискучу мантию
дійсности
казки утопистів...
Я не схотів бути Паде-Кале і Ля-
маншем
і роздерати землю.
Я хочу нести вісти
з берегів електричного царства.
Але я—не Гастів, не Маяковський,
не Єсєнін,
я з української діжки беру хміль.
Я лишень (по персіяньські) пенід.

І кому ж, як не мені,
мисль свою пускати амазонкою
в далечінь?
Я буду уїдливою нянькою
біля вас,
бо ви розіб'єте коштовні вази,
і будемо укупі плакати
ще один вік.
Ви розумієте мене?
Я—це фуга!
Во імя ваших—
Отця і сина, і святого духа -
Я—ми.
Слухай чоловіче:
Да не будуть тобі бозі друзі,
тільки моє засмажене обличчя.
Це—не наруга—
це сердечна порада,
бо мені вклоняються не лишень
дніпрові русалки,
але й окіянські наяди...
Хто міжпланетних мрій
таємність розпутляє?
Я.
Я лоно страдниці землі
в троянди уквітчаю,
а кров
і бризки мозку під мечами
перетворю в вино й желе.
А фаворити мої—бурі
гієні очі попечуть,
і потечуть
часів Адама ріки...
Ах, швидкувати б, заарканити
цю мить!

3.

Степ замовк.

Мовчить.

Гризе наші виснажені крижі.

І я мовчу. І в цій мовчанці
ховаються зорі далекого-близького
і трагедія сучасности.

Вулиці примружили єхидні очі
і вийшов вчорашній жужу
з приватною ініціативою в кишені.

Чути на брукові крізь шум:
Ага!

Це до мене... Ну і щож—
не повернеться Мойсей у Єгипет,
а сьогоднішній Прометей
умовно—

неприковано-прикований.

Одно зусилля в зусиллях вікових—
і вільний заспіває вільним.

А місто і степи
шпалєрами пропустять
уїдливих пророків
до арки на тріумф.

Сплете вінки історія
з фіялок-сміхострумок,
і уквітчає шлях.

Вона ж примусила

іти
в прийдешнє.

Вона ж поклала колючок,
барєри і паркани.

Вона! Це все вона!

І я, коли бракує палу,
сітчаю розумом
всесвіт
життя.

І глум плювки
приймаю доброхітно—
офіра
це...
Ах, карнавальте свої оселі
і огадючте оазу міст,
я все ж упертий. хоч невеселий
і неосяжний бажання пляц.
Іду похмурий в крицевих дзвонах,
ростаборився по всій землі,
бори в задумі... ідуть кольони...
бори—кольони...
То я іду.
Іду—
по льогорифмах—
бо вічний
дух
мій.

4.

І в цю хвилину
вашого розгнузданого свята
стою біля машини
і слухаю пісню безмежності.
В руках румпель—
веду корабель машинізації.
І повернути землю
вже маю твердь.
О, Архимеді
Твоя сива голова прострілена
сяйвом.
Нащадок прадідів великих
вже скрикнув—
Еврика!
І із провалля літ
нова Америка,

Месія і Колюмб.

То—

Колєктив,
заліза міць

і я.

І на минулого полову—

притьмом беркут—

огня.

Цього і досить.

А там, по-малу в реп'яхах,

в мамуловатому коші

хтось прогрємить—

Товариші!

І табуни проколе мрія

і глузд творіння.

І хоч вовтузиться блакитноокий

ведмідь

і б'ється у бекет з погрозами по-

жеж—

І я бреду і ти бредеш

вперед.

5.

Так споконвіку було.

Одні упирались з ганчіркою в руці,

а другі тяглися до стягу зорі

і йшли за хвостами комет,

горіх роскусивши буття.

І хіба посміє вічність

шпурнути в моє обличчя

докір?

Я почуваю, як мої плечи підніма-

ються

у височінь.

Я проростаю мудростю, величністю

природи.

І не вам, льокаям склизької жабиної
пристрасти
зупинити мене!
Я вже бреду по мрійній вохкості,
по асфальтах прийдешнього.
Окіяни запінили береги
і мелодійно музиканять повітря.
Обшир—
до Оріона.
В моїх грудях товпиться
легкоморозний цвіт
осинької турботи.
Мурашки золотої радості
плазують по спині.
І всюду бачу я
електрики блискучі очі.
І всюду чую я
прелюдію машин до людського
життя.
А Україна, всесвіт—
в купілі боротьби,
і біля них—матуся неминучість.
.....
Так крок кривавий тисячеліття
свою одмірює дсбу.
Зітхне так легко людскість,
і під березами незгод
опороситься немовлям.
.....
Але ще довго буде степ
ревти.
Я знаю це.
Не раз іще гостей
з звіриними очима,
що гірше татарви

часів перегорівших,
чекатиму до себе.
Хай буде так!—інакше і не можна...
А я в той час у електричний вік
ступатиму по волі
і в електричний вік—
прийду...
... На димарях похмурого заводу
і на полях, в шматках крові—
читаю заповіт.

Контрольна
книжка бібліотеки
ЛН УРОР
Акт № 1993
№ 12 94-7

74-7

15K

4

1000000

109

195-016

1000000